

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р

м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2026

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професорка.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професорка;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцентка;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професорка;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2026. – 337 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) висвітлено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: хімічну й біологічну безпеку, якість повітря, води та харчових продуктів, вплив шуму, мікропластику, пестицидів і воєнних чинників на здоров'я населення. Основний акцент зосереджено на міждисциплінарному підході до оцінки ризиків, профілактики захворювань, розвитку кадрового потенціалу, гармонізації національних практик із європейськими стратегіями та післявоєнного відновлення України.

УДК _613+574]:061.3

Електронна версія збірника містить додаткові публікації, що з технічних причин не увійшли до друкованого примірника.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове.

© НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця

БІОЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ ПЕСТИЦИДІВ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ НАЗЕМНИХ АГРОДРОНІВ

Давиденко¹ О.І., Борисенко¹ А.А., Кондратюк¹ М.В., Борисенко² А.В.,
Антоненко¹ А.М.

*¹Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, ²ДУ «Вінницький
обласний ЦКПХ МОЗ України»*

Сучасна трансформація аграрного сектору України відбувається в умовах зростання хімічного навантаження, кліматичної нестабільності, деградації довкілля та потреби забезпечення продовольчої безпеки населення, що зумовлює впровадження наземних агродронів як етап технологічної еволюції виробництва. Однак, зміна способу застосування пестицидів означає зміну параметрів експозиції і потребує медико-санітарної верифікації, оскільки функціонування інноваційної технології без належного нормативного забезпечення створює наукову й етичну невизначеність. Саме тому заплановане дослідження розглядається як елемент превентивного управління ризиком, спрямований на попередження відкладеної шкоди для працівників за умови доведення відсутності підвищеного ризику для суб'єктів порівняно з їхньою стандартною професійною діяльністю.

Метою роботи є біоетичне обґрунтування допустимості проведення експериментальної оцінки професійної експозиції пестицидів при застосуванні наземних агродронів у виробничих умовах та визначення відповідності запланованої моделі дослідження принципам мінімального ризику, пропорційності втручання та соціальної відповідальності.

Матеріали та методи. Біоетичний аналіз ґрунтується на оцінці дизайну запланованого дослідження, яке передбачає вимірювання параметрів виробничого середовища та професійної експозиції під час технологічного процесу внесення пестицидів. Процедури включають відбір проб повітря робочої зони та зони зносу (дрейфу), функціональний моніторинг стану операторів

агродронів до і після виконання робіт та оцінку інгаляційного та дермального навантаження на організм працівників за допомогою стандартизованих підходів.

Результати. Аналіз дизайну дослідження засвідчує, що воно має неінтервенційний характер та спрямоване виключно на вимірювання та оцінку параметрів вже існуючої професійної діяльності. Для осіб, які будуть залучені до проведення натурних досліджень в якості оператора по управлінню та заправці наземних агродронів для обробки насаджень, існує потенційний ризик шкідливого впливу пестицидів на здоров'я. Ризик пов'язаний з можливістю потрапляння препарату на відкриті ділянки шкіри, слизові оболонки очей та органів дихання, а також з ймовірним інгаляційним надходженням пестицидів в організм при забрудненні повітря робочої зони внаслідок порушення інструкції з безпечного використання препаратів. Зазначений потенційний ризик зумовлений виключно характером професійної діяльності оператора по управлінню та заправці наземного агродрону та не пов'язаний з проведенням дослідження.

Очікувані наукові результати дозволять кількісно охарактеризувати параметри професійної експозиції при застосуванні наземних агродронів, що створить підґрунтя для розробки гігієнічних нормативів і регламентів безпечного використання цієї технології. У системному вимірі це означає трансформацію невизначеного потенційного ризику у керований та нормативно врегульований.

Висновок. Заплановане дослідження є біоетично допустимим і методологічно необхідним у контексті впровадження інноваційних агротехнологій. Воно не створює підвищеного ризику для суб'єктів, відповідає принципу мінімального втручання та здійснюється з дотриманням національних і міжнародних етичних стандартів. У системі громадського здоров'я дослідження виконує функцію превентивного етичного механізму, що забезпечує гармонійне поєднання технологічного прогресу, медико-санітарної регламентації та захисту здоров'я людини.